

**BUJTOR KLÁRA**

DEMONSTRÁTOR

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR ALKOTMÁNYJOGI TANSZÉK



**VINCZE ANNA RÉKA**

DEMONSTRÁTOR

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR ALKOTMÁNYJOGI TANSZÉK



# Recenzió Csörgits Lajos „A magyar helyi önkormányzati rendszer átalakítása” című könyvéről<sup>1</sup>



Csörgits Lajos új műve 2014-ben jelent meg a Nemzeti Községi Könyvtár támogatásával és kiadásában. A kötet célja, hogy átfogóan bemutassa a magyar helyi önkormányzati rendszer szabályozását és annak legújabb törvényi rendelkezéseit. A Szerző törekedett arra, hogy az önkormányzatokat

érintő fő szabályokon kívül az egyes ágazati törvényeket is részletesen az olvasó elé tárja.

A könyv megjelenése nem volt váratlan, ugyanis Csörgits Lajos már korábban is számos cikket publikált ebben a témakörben. A gyakori törvénymódosítások és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény megalkotása következtében pedig relevánssá vált az ezzel kapcsolatos monográfia elkészítése.

A mű három fő tárgyalási elemet tartalmaz. Az első nagyobb lélegzetvételű elem a helyi demokrácia és a helyi önkormányzás főbb elméleti alapjait ismerteti. A Szerző az egészet további három részre tagolta, melyben az alkotmányos demokrácia fogalmával, a helyi önkormányzatok elhelyezkedésével, valamint az alaptörvényi szabályozással foglalkozik.

Az alkotmányos demokrácia fogalmát a szerző két aspektusból mutatja be. A demokrácia fogalmi összetevőin belül a népszuverenitás fontosságát hangsúlyozza ki, amelyet különböző alkotmánybírószági határozatokkal is alátámaszt. Véleménye szerint mindez megalapozza a helyi szuverenitás létjogosultságát, amelyet azonban az Alaptörvény expressis verbis nem deklarálnak.

Az alkotmányos demokrácia bemutatása, annak lényegi elemei és fogalmi összetevőinek elemzése olvasható a demokrácia alkotmányos jellemzői című alponban.

A második és a harmadik alfejezet az Alaptörvénynek azokkal a rendelkezéseivel foglalkozik tüzetesebben, amelyek a helyi önkormányzatokat érintik, valamint részletesen elemzi a vonatkozó alkotmánybírószági határozatokat és helyi önkormányzatok európai chartájának előírásait.

A könyv második nagy eleme a helyi önkormányzati szervezetrendszer és személyzet témáját dolgozza fel. Csörgits Lajos számos meggyőző kritikát fogalmaz meg az új szabályozásokkal kapcsolatban, ugyanakkor nem elégszik meg a pusztán bírálattal, hanem megoldásokat is kínál a felvetett problémákkal összefüggésben. A választójoggal kapcsolatban

<sup>1</sup> Nemzeti Községi Könyvtár, Budapest 2014. 222 o.

külön felhívja a figyelmet azokra a problémákra, amelyek alkotmányjogi aggályt is felvethetnek vagy felvetettek. Kiemeli, hogy a helyhatósági választási rendszerek alapjaikban nem változtak meg, azonban bizonyos szabályozásokban módosításokat hajtottak végre, mint például a töredékszavazatokkal kapcsolatban vagy az 5%-os küszöböt illetően a kompenzációs listánál.

A monográfiában a Szerző figyelmet fordít a nemzetiségi választásokra vonatkozó szabályokra is, ezen kívül pedig a népszavazást érintő szabályozást is átfogóan bemutatja, többek között az Alaptörvény, a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló törvény, illetve számtalan helyi önkormányzati rendelet segítségével.

Csörgits Lajos az önkormányzat szerveivel kapcsolatos sajátosságokat is részletesen ábrázolja. Az egyes szerveket sorban haladva mutatja be, elsőként általánosságban, majd részletekbe menően – számos vonatkozó jogszabály alapos feldolgozásával.

A zsákmányelv és a helyi hatalom kapcsolatán belül a Szerző kitér a zsákmányszerzés gazdasági jelentőségére, a politikai zsákmányelv érvényesülésére, ezen belül is azokra a pozíciókra, amelyek a zsákmányelv szempontjából jelentősek, valamint a zsákmányrendszer és a pártfinanszírozás összefüggéseire.

Az utolsó nagy elem a szektorális közfeladatok ellátása és a helyi közügyek kérdésköre, ami a könyv központi fejezete, egyben legterjedelmesebb része.

Az első lényeges szempont az önkormányzati feladatok és a feladatellátás alakulása, amelyen belül a Szerző részletesen kitér a települési önkormányzatok feladataira, és annak vál-

tozásaira. Ebben a fejezetben a Szerző számos ágazati szabályt felhasználva ismerteti az egyes feladatok előkészítését, megvalósítását, gyakorlatát, a feladatok időközben történt változásait.

A következő jelentős szempont az önkormányzatok gazdálkodása. Csörgits Lajos nemzetközi kitekintést végez a hitelfelvételi korlátozás tekintetében, továbbá kifejti a „*magyar modell*”-t az önkormányzati hitelfelvétel és feladatellátás finanszírozásának vonatkozásában és végül az önkormányzatok adósságának kezelésének sajátosságaira is kitér.

A törvényességi felügyelet intézményével is megismerttet bennünket a Szerző, valamint annak gyakorlati szempontjaira hívja fel a figyelmet. Részletszabályokba menően ismerteti ezt a témát is az olvasóval

A mű a helyi demokráciának és annak változásainak gyakorlati szempontú ismertetését célozta meg, sok esetben a politikatudományi nézőpontot is bemutatva. Véleményünk szerint a célkitűzéseknek eleget tett a monográfia. A Szerző egyes kérdések tekintetében részletes választ tárt az olvasó elé, amelyben a főbb szabályozáson kívül kitért az ágazati, valamint a kevésbé ismert jogszabályokra is. Olyan problémákra és részletszabályokra hívja fel a figyelmet, amelyek szinte valamennyi megyei jogú város esetében megjelennek, a Szerző által megfogalmazott észrevételek pedig szintén hasznosíthatók ezen a szinten is.

A felhasznált irodalom terjedelme és az e témában jelentőset alkotók szerepeltetése is jól mutatja, hogy a Szerző igen alapos munkát végzett. Mindez nagy segítséget nyújthat annak, aki e témával szeretne foglalkozni, így nem csak szakembereknek, hanem hallgatóknak is bátran ajánljuk az igényes megjelenésű és tartalmas kötetet, ami akár szakdolgozat megírásához is nagy segítséget nyújthat.